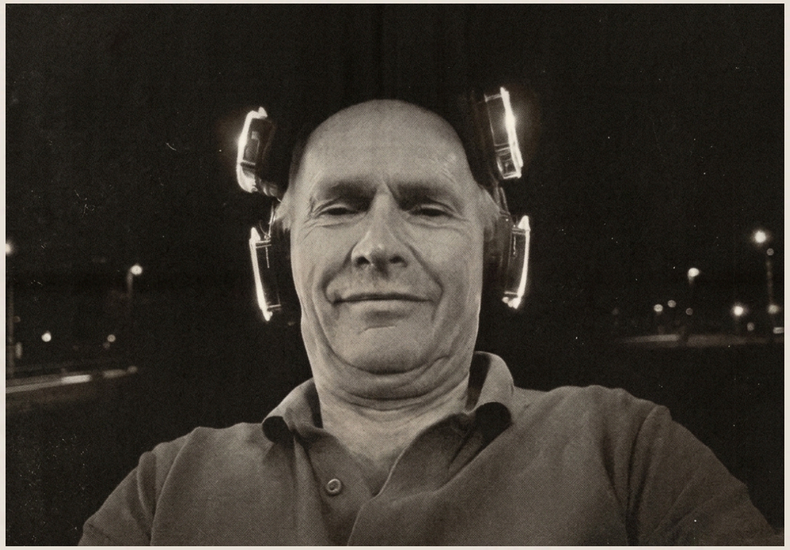
DE NEDERLANDSCHE COURANT

Onafhankelijk. Betrokken. Dichtbij.

DELFT

De Delftse architect die AI terug naar de huiskamer wil halen

Software-architect Steven Kleynenberg uit Delft wil kunstmatige intelligentie uit de datacenters van techreuzen bevrijden om ze terugbrengen naar de mensen zelf. Met lokale en soevereine AI, een eigen belastingassistent en zijn werk als uitgever bouwt hij aan een toekomst waarin technologie transparant, controleerbaar en van iedereen is.

Steven Kleynenberg in zijn werkkamer in Delft. „AI hoort niet in een zwarte doos in de cloud, maar in de huiskamer.”

DELFT — Voor Steven Kleynenberg is AI geen ver-van-mijn-bedshow, maar een gereedschap dat mensen moet versterken. De Delftse software-architect zet zich in voor lokale, soevereine AI-systemen die draaien op je eigen apparaten, zonder afhankelijk van grote techbedrijven. „AI hoort niet in een zwarte doos in de cloud, maar in de huiskamer”, zegt hij.

Kleynenberg ziet een toekomst waarin mensen zelf de regie houden over hun data en AI-systemen. Dat is veiliger, eerlijker en democratischer, vindt hij. Zijn werk — van militaire toepassingen tot medische technologie, van een eigen belastingassistent tot het uitgeven van boeken — laat zien hoe breed zijn expertise reikt en hoe consistent zijn kernidee blijft: technologie moet in dienst staan van de samenleving.

Van gevechtstanks tot hersenscans

Kleynenbergs loopbaan is allesbehalve alledaags. Al in 1990 bouwde hij mee aan MetaNet voor neurale netwerken op supercomputers, ontwierp hij diagnosesystemen voor gevechtstanks en werkte hij in Europese onderzoeksprojecten als MEDUSA aan snelle hersenscan-analyse bij acute beroertes.

„Die projecten hadden één ding gemeen: ze zijn maatschappelijk relevant en vragen om betrouwbare en robuuste technologie”, zegt hij. Die ervaring vormt de basis voor zijn huidige werk aan lokale AI. Juist omdat hij de gevolgen van zowel technische fouten als gebrekkige transparantie van dichtbij heeft gezien, wil hij dat AI-systemen begrijpelijker, controleerbaar en onafhankelijk zijn.

Bovendien leerde hij in zijn jaren bij Sopheon hoe lastig het is om grote hoeveelheden medische en zakelijke kennis foutloos doorzoekbaar te maken zonder dat een systeem gaat gokken.

Een belastingassistent als provocatie

Een sprekend voorbeeld van zijn visie is Taksie.ai, een lokale AI-assistent die mensen helpt bij hun aangifte inkomstenbelasting. Taksie.ai draait volledig in je eigen browser, zonder dat jaaropgaven, bonnetjes of persoonlijke gegevens naar externe servers gaan.

Met Taksie.ai wil Kleynenberg laten zien dat AI ook zonder big tech krachtig, nuttig en toegankelijk kan worden. Het is voor hem bewust een provocatie: als een complexe overheidsdienst als de Belastingdienst met lokale AI zoveel slimmer benaderd kan worden, waarom zouden burgers daar dan nog hun privacy voor opgeven? Daarmee raakt hij een gevoelige snaar in een tijd waarin overheden en bedrijven steeds vaker leunen op buitenlandse cloudproviders.

Volgens Kleynenberg bewijst zijn aanpak dat krachtige AI ook zonder centrale dataverzameling uitstekend werkt.

Tussen kunst en strakke regels

Naast zijn werk als software-architect en uitvinder — met onder meer een internationaal octrooi op slimme documentzoekopdrachten — is Kleynenberg ook uitgever. Via Kleynenberg Publishers brengt hij boeken en typografische studies uit over technologie en samenleving.

Volgens Kleynenberg is AI zowel een technische als een culturele uitdaging. „Het is kunst en de vraag om strakke regels”, zegt hij. Transparantie, open standaarden en soevereiniteit zijn voor hem essentieel om te voorkomen dat AI de macht van een paar bedrijven vergroot. Zijn missie is helder: AI terug naar de huiskamer, in handen van de mensen zelf. Of het nu gaat om slimme zoekalgoritmen, typografie of een belastingaangifte: de mens achter het scherm houdt altijd het laatste woord.

> „AI hoort niet in een zwarte doos in de cloud, maar in de huiskamer.”
>
> Steven Kleynenberg

